

ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Εφημ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ,
Τετάρτη 18.11.87

Σκηνή από την «Τριλογία του παραθερισμού» του Γκολντόνι, που παρουσιάζει η «Πειραματική Σκηνή»

Θεατρικές παραστάσεις

ΚΑΡΛΟ ΓΚΟΛΝΤΟΝΙ, «Η τριλογία του παραθερισμού», από την «Πειραματική Σκηνή» της «Τέχνης», στα «Δημήτρια».

Μιά άτυχη θεατρική παράσταση, που πάσχει ξαφνικά από ψευδαισθήσεις, μά στην πραγματικότητα διαρκώς ψυχορραγεί, ή «Τριλογία του παραθερισμού» του Γκολντόνι, που παρουσίασε η «Πειραματική Σκηνή» της «Τέχνης» στα Δημήτρια.

Η έκλογή του έργου έγινε, υποθέτω, επειδή υπάρχει ή διασκευή τριών μονόπρακτων του συγγραφέα - μιά διασκευή του Τζιόρτζιο Στρέλερ. Όμως, άς μου επιτραπεί νά έχω τή γνώμη, πώς οι μεταμορφώσεις αυτές του Γκολντόνι από τόν μεγάλο σύγχρονο Ιταλό σκηνοθέτη, έκτός από έκλεκτικές συγγένειες που προϋποθέτουν, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τών έρμηνευτικών αναζητήσεων και κυρίως του καλλιτεχνικού βίου του δεύτερου. Από όσο τουλάχιστον έχω διαπιστώσει, ό Στρέλερ είναι έκφραστής μιάς έντελώς προσωπικής θεατρικής έρμηνευτικής άποψης και ύφους, που δέν κληροδοτούνται, ούτε αντιγράφονται. Γι' αυτό και φτάνουμε νά λέμε ακόμη και ή «Τρικυμία» του Στρέλερ και όχι ή «Τρικυμία» του Σαίξπηρ από τόν Στρέλερ. Πολύ περισσότερο για τόν Κάρλο Γκολντόνι, που τά εύχάριστα και άνώδυνα έργα του, έδώ κι' αιώνας έτερψαν και τό έλληνικό κοινό, τό πρόβλημα της διασκευής - μεταμόρφωσης και άναγωγής έντοπίζεται σέ μιά μοναδική τοποθέτηση. Η ολοκληρώνεις άπόλυτα μιά θεατρική πρόταση, που σέ έκφράζει, ή είναι φρονιμότερο νά «άπέχεις τών κυάμων», γιατί μπορούν ν' άποδειχθούν έκλεκτικά δηλητηριώδεις. Είναι επίσης σφάλμα νά νομίσες -όσο κι άν σέ ώθει εύγενής φιλοδοξία- πώς αυτές οι μεταμορφώσεις ήταν άγνωστες σέ έλληνικά θέατρα και Έλληνες σκηνοθέτες, όταν στό δεύτερο μισό του αιώνα μας οι κωμωδίες του Γκολντόνι παίζονταν κατά τόν «εύπεπτο» κλασικίζοντα τρόπο στις κρατικές ή τις έλεύθερες έλληνικές σκηνές.

Ο σκηνοθέτης της παράστασης της «Πειραματικής Σκηνής» κ. Νίκος Χουρμουζιάδης, άν είχε παακολουθήσει την παράσταση της «Τριλογίας του παραθερισμού» την σκηνοθετημένη από τόν Στρέλερ τό 1978 στην «Κομεντί Φρανσαίζ» θά είχε προσέξει πώς ή φαντασμαγορία είναι θέβαια στοιχείο προσέλκυσης του θεατή, αλλά δέν άποτελεί άυτοσκοπό. Ο Στρέλερ διερωτάται άν τό θέατρο μπορεί νά έπηρεάσει έναν άνθρωπο στην συνειδητοποίηση του έαυτού του, μέ άλλα λόγια στην ζωή του, κι' έτσι πέρα από κάθε άπεικόνιση αισθητική, ή και φιαχτή έκζήτηση, οδηγείται σέ συνθέσεις πολλαπλών στοιχείων, για νά πετύχει κάποιο τελικό συμπέρασμα, που είναι και ή έκπληξη του σκηνοθέτη. Αποκαλύπτει δηλαδή την άπόψη του, ίσοροπώντας δημιουργικά και συγκλίνοντας βαθμιαία τά στοιχεία της σύνθεσής του. Μπορεί νά ξέρουμε την υπόθεση του έργου, μπορεί μάλιστα νά τό θεωρούμε όχι και τόσο ένδιαφέρον. Από τις πρώτες όμως σκηνές διαπιστώνουμε τόν έρμηνευτικό νού, που κινεί τά νήματα και συνδυάζει τούς έκφραστικούς τρόπους, κι' αυτό ακριβώς μάς συναρπάζει και μάς συγκινεί. Αύτή ή θεατρική λειτουργία άπουσιάζει από την παράσταση του κ. Νίκου Χουρμουζιάδη, που είναι γεμάτη από χαρακτηριστικές γραφικότητες και μηνύματα που μάς θυμίζουν πότε τό «Μυθιστόρημα ενός άπόρου νέου», ή την «Κυρία μέ τας καμελίας». Κάπως άνιαρή άναγωγή.

Οι ήθοιοι της παράστασης διαφούνται άυτόμάτως σέ δύο ομάδες. Οι μισοί ένκνευρίζουν τόν θεατή μέ τόν ένκνευρισμό τους και οι άλλοι μισοί τόν ένκνευρίζουν επίσης μέ την «έπαγγελματική» τους άταραξία. Αλλά, και οι δύο πλευρές, άς μήν άνησυχούν. Υπάρχει στον τόπο αυτό ένας κόσμος και ένα σύστημα, που στηρίζει και θά στηρίζει αυτού του είδους τις ύποκριτικές άρετές. Πικρή διαπίστωση, αλλά διαπίστωση τουλάχιστον του ύπογράφοντος.

Μεγαλοπρεπές και πολυτελές τό σκηνικό του κ. Απόστολου Βέττα. Άς προσέξει ό νέος καλλιτέχνης. Αν όμως είναι δική του έμπνευση ή τέντα - κουρτίνα, που χρησιμεύει για τό πράγματι «σπινθηροβόλο» τελικό κουκούλωμα, τότε άς μή μέ προσέξει. Θά μέ θυμηθεί όμως κάποτε.